

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 4 luvun ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain 4 luvun ja eräiden muiden lakien muuttamisesta (HE 180/2020 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut (etäkuuleminen):

- hallitussihteeri Anu Kangasjärvi, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Monika Mutanen, liikenne- ja viestintäministeriö
- keskuksen päällikkö Reija Jääskeläinen, Kansaneläkelaitos

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- Akava ry
- SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
- Suomen Palvelutaksit ry
- Suomen Taksiliitto ry
- Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry

Valiokunta on saanut ilmoitukset, ei lausuttavaa:

- STTK ry
- Suomen Yrittäjät ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslakia. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslain 4 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain ja sairausvakuutuslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksiä.

Valiokunnan mietintö StVM 38/2020 vp

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon tekemien sairauden hoitoon liittyvien matkojen matkakustannukset korvattaisiin sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksesta. Matkat korvattaisiin enintään sen mukaan, kuinka paljon matka olisi maksanut lähimpään sellaiseen korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuja opiskeluterveydenhuollon palveluita tarjoavaan terveydenhuollon toimintayksikköön, jossa vakuutettu voi saada terveydentilansa vaarantumatta mainitussa laissa tarkoitettua tutkimusta ja hoitoa.

Palvelusetelillä järjestettyyn hoitoon tehtyjen matkojen matkakustannukset korvattaisiin enintään niiden kustannusten mukaan, jotka aiheutuisivat matkasta sellaiseen lähimpään tutkimus- tai hoitopaikkaan, jossa vakuutettu voi saada terveydentilansa vaarantumatta sairausvakuutuslaissa tarkoitettua tarpeellista tutkimusta ja hoitoa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että sairausvakuutuksesta korvattavan taksinkäytön enimmäishintaa ja korvausperustetta koskevien määräaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin vuoden 2024 loppuun.

Laki sairausvakuutuslain 4 luvun muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2021. Laki sairausvakuutuslain 4 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja laki sairausvakuutuslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1.1.2022.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää esityksessä ehdotettuja muutoksia sairausvakuutuslain mukaisia matkakorvauksia koskevaan sääntelyyn tarkoituksenmukaisina ja kannattaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Valiokunta pitää tärkeänä, että opiskelijoiden yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluterveydenhuoltoon pääsyyn turvataan. Ehdotuksessa esitetään, että korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon tekemien sairauden hoitoon liittyvien matkojen matkakustannukset korvattaisiin sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksesta. Matkat korvataan enintään sen mukaan, kuinka paljon matka olisi maksanut lähimpään sellaiseen korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (695/2019) tarkoitettuja opiskeluterveydenhuollon palveluita tarjoavaan terveydenhuollon toimintayksikköön, jossa vakuutettu voi saada terveydentilansa vaarantumatta mainitussa laissa tarkoitettua tutkimusta ja hoitoa.

Ehdotuksessa esitetään, että palvelusetelillä järjestettyyn hoitoon tehtyjen matkojen matkakustannukset korvataan enintään niiden kustannusten mukaan, jotka aiheutuvat matkasta sellaiseen lähimpään tutkimus- tai hoitopaikkaan, jossa vakuutettu voi saada terveydentilansa vaarantumatta sairausvakuutuslaissa tarkoitettua tarpeellista tutkimusta ja hoitoa.

Esityksen tavoitteena on tältä osin muuttaa laki vastaamaan sitä vakiintunutta korvaus- ja oikeuskäytäntöä, jota palvelusetelillä korvattuihin hoitoihin tehtävien matkojen kustannusten korvaamisessa käytettiin useita vuosia vakuutus oikeuden vuoden 2019 syksyllä antamaan laintulkintaa muuttaneeseen ratkaisuun saakka. Valiokunta toteaa, että sairausvakuutuslain perusteella korvattavissa matkoissa pääsääntönä on matkan korvaaminen lähimpään tutkimus- tai hoitopaikkaan tehtynä silloin, kun potilas valitsee itse hoitopaikan. Valiokunta pitää ehdotettua muutosta perus-

Valiokunnan mietintö StVM 38/2020 vp

teltuna, koska vakuutetun matka palvelusetelillä annettuun hoitoon korvataan jatkossa samalla tavoin kuin matkat hoitopaikkaan, joka on valittu terveydenhuoltolain mukaisen valinnanvapauden perusteella.

Valiokunta pitää tärkeänä, että palvelusetelillä annettuun hoitoon tehtyjen matkojen korvaustavan muutoksesta tiedotetaan vakuutetuille, koska vakuutettu vastaa itse matkakustannuksista sillä osin kuin Kansaneläkelaitos ei niitä korvaa. Lisäksi valiokunta toteaa, että asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä palvelusetelistä ja saada hoito kunnan muulla tavoin järjestämänä.

Valiokunta pitää sairausvakuutuksesta korvattavan taksinkäytön enimmäishintaa ja korvausperustetta koskevien määräaikaisten säännösten voimassaoloa jatkamista vuoden 2024 loppuun tarpeellisenä. Väliaikaisesti voimassa olevat säännökset mahdollistavat sairausvakuutuksesta korvattavasta taksimatkasta vakuutetulta perittävästä enimmäishinnasta säättämisen valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädettävä enimmäiskorvausperuste turvaa sairausvakuutuksen matkakorvausmenoihin varattujen varojen riittävyyttä kilpailutuksissa ja siinä mahdollisessa tilanteessa, että jokin Kansaneläkelaitoksen kanssa sopimuksen suorakorvausmenettelystä tehnyt tilausvälityskeskus lopettaisi toimintansa. Valiokunta korostaa, että pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaan mukaan Kansaneläkelaitoksen taksien kilpailutuskäytännöt on tarkoitus arvioida uudelleen tällä hallituskaudella.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 180/2020 vp sisältyvät 1.–3. lakiehdotuksen.

Helsingissä 26.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Hanna Sarkkinen vas
jäsen Heidi Viljanen sd
jäsen Sofia Virta vihr
varajäsen Katja Hänninen vas
varajäsen Pia Kauma kok

Valiokunnan mietintö StVM 38/2020 vp

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen